

Československé vystěhovalectví, jeho příčiny, důsledky a vyhlídky. Publikace Sociálního ústavu, čís. 39, v Praze 1928, 80, cena Kč 18.—. Kniha obsahuje referáty přednesené na poradě o vystěhovalectví, svolané komisí pro vystěhovalectví a kolonizaci, zřízenou při ministerstvu sociální péče; porada konala se v Bratislavě. Přednesené referáty zabývají se příčinami, důsledky a vyhlídkami československého vystěhovalectví, jeho regulací, ochranou vystěhovalců a péčí o naše příslušníky a krajany v cizině. Sociální ústav vydáním těchto referátů povolaných odborníků v otázce vystěhovalecké pokračuje ve své činnosti, která má za účel vlastními publikacemi informovati veřejnost o důležitých úkolech a o vykonané práci na poli sociální politiky, zjišťovati sociální skutečnosti u nás, nebo býti příručkami pro ty, kdož se zabývají otázkami sociálně politickými.

Dr. Jindřich.

Antonín Pimper, České obchodní banky za války a po válce. 538 stran. Nákladem A. Neuberta v Praze. — Kdežto při redakci jubilejního Almanachu československého peněžnictví si vytkl šéf redakce Nár. listů mnohem širší úkol, spokojiv se opatřením několika výrazných statí z pera Dr. Páry, K. Karáska, doc. Basche a jiných expertů, kteréž články zařadil jen asi do šedesátistránkového oddílu Československé obchodní banky (1918—1928), stává se recenzovanou knihou zevrubným kronikářem i soudcem našeho bankovníctví vlastně vůbec. Bývalý vedoucí bankovní úředník navazuje tu — podnícen k práci ještě Dr. Rašínem — na obdobnou knihu Dr. J. Horáka vyšlou r. 1913. Za podklad studií mu především slouží dlouholetá domácí i zahraniční praxe a z publikací pochopitelně především výroční zprávy jednotlivých ústavů, jejichž obsah jadrně resumuje, komentuje věcnou kritikou a celek zasazuje do rámu souběžných hospodářských poměrů, což na rozdíl od studií Horákových spis sociologicky orientuje.

Ačkoliv poslední rok před válkou se jevil hlavně následkem nepříznivé celní politiky se Srbskem i německého hospodářského Drang nach Osten ve znamení nedůvěry k stabilitě rakouské koruny, v poklesu eskontu směnek i jiných symptomů již tehdy vzrůstající hospodářské krise, třebaže válka zkouškami mobility, povoláním zapracovaného aparátu, útlakem (ředitel Pilat!), mohutnějící zemědělskou krizí, odřezem zahraničních filiálek způsobila odklon od normálních obchodů, nastalo tu zase s druhé strany hlavně v prvních dvou letech válečných jakési ozdravení, jak přicházela devalorisace, vedle příznivější likvidity. Roku 1917 se hromadí dokonce u lidových bank jakýsi kapitál, nastává současně pozvolná finanční emancipace od Vídně, nedůvěrou k půjčkám je živěn obchod domácími cennými papíry, novými emisemi roste kapitál. Po převratu teprve měnová odluka znamená pro české banky novou fási vývojovou, nové nebývalé možnosti. Jsou zakládány banky nové, zvyšovány akciové jistiny, rozmáhá se čilý obchod doma i v zahraničí, ale počíná se také nezdravý obchod zbožím. Následuje zevrubné vyličení největší vývojové expanse českých obchodních bank, obraz dalšího růstu v r. 1921, roku deflační politiky i dvou let obrát k lepšímu v konjunkturu trvající a skýtá další vývojové možnosti. Závěrečná partie knihy je věnována utrakvistickým bankám, které jsou podporovány také zahraničním kapitálem soupeří vedle ryze německých s ústavu domácími.

Pimper ovšem probírá rok za rokem, pozastavuje se nad událostmi utříděnými do statí podle významu od ústavu k ústavu. Přesto zapracovaný může čísti knihu jako beletrii, neboť nekalkuluje, jen se snaží rozdělením usnadnit přehled. Snad tu je malý časový odstup, ale tato přirozená okolnost je kompensována jednak nezaujatým názíráním, jednak snesením obsáhlé látky hojně číselně dokumentované. Obě zaručuje spisu praktickou i teoretickou cenu. Potužil.